NTNU
Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
S-sak 31/13

3.6.2013 RE/
Arkiv:

N O T A T

Til: Styret
Fra: Rektor
Om: Strategi og økonomi - rapportering 1. tertial 2013

Tilråding:

Styret tar den fremlagte rapportering om status og utvikling på vedtatte virksomhetsmål med tilhørende regnskap for 1. tertial og prognose til etterretning.

Styret merker seg at NTNU pr 1. tertial har et merforbruk på 20 mill. kr utover budsjett, og forventer at organisasjonen styrer mot budsjett for 2013.

NTNU er ikke lenger i en situasjon med et for høyt nivå på avsetningene, og styret ber Rektor vurdere om noen av fakultetenes nedbyggingstakt er for høy i 2013.

1 Strategiarbeid 2013

Styret vedtok i S-sak 52/12 virksomhetsmål, tiltak og indikatorer for 2013. Planverket ble ytterligere bearbeidet i forbindelse med *«Blåboka»*. Vi gjør her en kort oppsummering av status. I tillegg orienteres styret om fakultetenes strategiarbeid, og vi fokuserer spesielt på utfordringer innenfor doktorgradsutdanningen.

I styresak 52/12 ble det også vedtatt indikatorer for de ulike virksomhetsområdene, og per 1. tertial har vi lite ny informasjon på indikatorene. I forbindelse med «Blåboka» ble det også orientert om at vi fortsatt mangler datagrunnlag for enkelte av indikatorene.

I saken er det lagt inn der vi har informasjon pr 1. tertial. Det vil bli fremlagt en mer detaljert oversikt over status på indikatorene ved rapportering for 2. tertial, både med tanke på faktiske resultater så langt det foreligger, prognose for årsresultat og utvikling av datagrunnlag der det mangler.

1.1 Forskning og kunstnerisk virksomhet; virksomhetsmål, tiltak og indikatorer

Tabellene under oppsummerer kort status for virksomhetsmålene med tilhørende tiltak.

Virksomhetsmål 1: **En tydeligere politikk for å heve kvaliteten i forskning og kunstnerisk virksomhet**	
Tiltak:	*Kort status for arbeidet:*
Utvide lederopplæringen og instituttlederkurs med vekt på strategisk faglig ledelse	Lederopplæringen for nye instituttledere høsten 2013 er under omarbeiding med sikte på å styrke strategisk forskningsledelse.
Etablere pilotprosjekt i karriereveiledning for nytilsatte forskere	Prosjektet trenger avklaring med hensyn til ressurser, roller og ansvar, og er forsinket.
Kampanje for rekruttering av norske ph.d.-kandidater i teknologiske fag	En rekrutteringskampanje er under utvikling i samarbeid med IVT-fakultetet. Prosjektet ledes av Informasjonsenheten.
Utvikle forslag til toppforskningsprogram	En skisse er utarbeidet og forslag legges frem for styret høsten 2013.
Oppfølging av utvalgte forsknings-grupper med sikte på Horisont 2020	Oppfølgingsprogram er satt i gang for 7 utvalgte grupper.
Vedta ny handlingsplan for EU-finansiert forskning (Horisont 2020 og JPI)	Prosessen for utvikling av ny internasjonal handlingsplan og EU handlingsplan starer høsten 2013, med framlegg for styret våren 2014. Eksisterende EU handlingsplan forlenges slik at de to handlingsplanene kommer i fase. En ekstern evaluering av NTNUs deltakelse i FP7, administrative støttefunksjoner og virkemiddelapparat legges til grunn for ny EU handlingsplan.
Etablere støtteordning for Open Access publisering	En prøveordning er etablert og administreres av Universitetsbiblioteket.
Utvikle og implementere indikatorer for forskningsområdet (2014)	Indikatorer er vedtatt og blir implementert fra og med 2014. Arbeidet med å utvikle indikatorer for kunstfeltet fortsetter under ledelse av HF og AB.

Virksomhetsmål 2: **Nye tematiske overgripende satsninger**	
Tiltak:	*Kort status for arbeidet:*
Identifisere og vedta nye tema	Fire tema er identifisert og saken legges frem for endelig vedtak av styret i juni 2014.
Vedta organisasjon og ressursgrunnlag	Organisering skal avklares til høsten. Ressursgrunnlaget og behovet for sentrale bevilgninger vil bli lagt frem for styret i forbindelse med langtidsbudsjettet i november 2013.

Virksomhetsmål 3: **Satsingen på muliggjørende teknologer skal videreutvikles**	
Tiltak:	*Kort status for arbeidet:*
Integrere teknologier i de tematiske satsingene	Teknologier inngår i de nye tematiske satsingsområdene som en matrise, og er beskrevet i arbeidsgruppenes utredninger. Dette vil bli videre utviklet høsten 2013.
Videreutvikle/tydeliggjøre satsing på bioteknologi	Satsingen er godt i gang med kartlegging og koordinering av styrkeområder. Stig Omholt er ansatt for å lede satsingen.
Avklare særlig satsing på IKT	En arbeidsgruppe for IKT ble nedsatt i desember 2012 og rapporten foreligger. Arbeidet vil bli sett i sammenheng med organisering av TSO'ene høsten 2013. Det er også gjort et utredningsarbeid om et senter for Computer Science and Engineering (CSE) som nå drøftes av IME, IVT og universitetsledelsen.
Avklare satsing materialteknologi	En arbeidsgruppe for materialvitenskap ble nedsatt i desember 2012 og rapporten foreligger. Arbeidet vil bli sett i sammenheng med organisering av TSO'ene høsten 2013

Oppsummering, forskning og kunstnerisk virksomhet:
I oppfølgingen av NTNUs strategi 2011–2020 er det tatt mange initiativer for å styrke forskning og kunstnerisk virksomhet. Styresaken forskning av høy kvalitet og i internasjonal toppklasse (S-48/12) foreslo en rekke konkrete tiltak. Noen av tiltakene er allerede satt i verk våren 2013, men de fleste er under forberedelse og i prosess fordi de krever avklaring fagmiljøene imellom og/eller beslutning i styret. Slik det ser ut nå, vil alle tiltakene være i gang i løpet av 2013.

Indikatorer for forskning og kunstnerisk virksomhet
Da Rapport og planer 2012-2013 ble fremlagt for styret var ikke resultatene for publisering i 2012 klare. Resultatene viser en økning i både publiseringspoeng og antall publikasjoner. 3828 publikasjoner gav totalt 3180,3 publikasjonspoeng totalt, mot 2796,2 publikasjonspoeng i 2011. Dette er en økning på 13,7%. Vi hadde 902 publikasjoner på nivå 2, dvs 23,6 %.
Deler av økningen forklares med endrede registreringsrutiner, men det er allikevel et svært godt resultat. Ser vi publikasjonene i forhold til årsverk, ser at vi publiserer mer per årsverk uten at det går på bekostning av kvalitet.

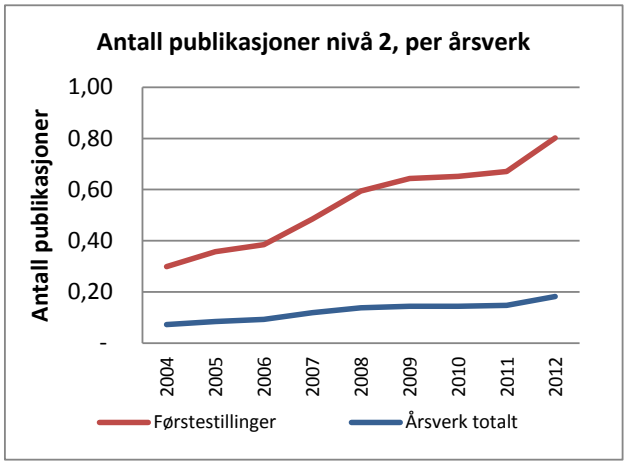

For de øvrige indikatorene har vi ikke ny informasjon per 1. tertial. BOA-inntekter omtales under økonomikapitlet.

1.2 Utdanning og læringsmiljø; virksomhetsmål, tiltak og indikatorer

Tabellene under oppsummerer kort status for virksomhetsmålene med tilhørende tiltak.

Virksomhetsmål 4: **En strategisk og framtidsrettet studieprogramportefølje med ambisiøs og tydelig profil**	
Tiltak:	*Kort status for arbeidet:*
Identifisere og sammenholde gjeldende føringer for porteføljeutvikling	Arbeidet pågår: • Forbedring av årshjul (prosess) • Ny innretning av styresaken i 2 trinn som skal gi styret bedre grunnlag for strategiske beslutninger
Utvikle en bedre fremstilling av den samlede studieprogramporteføljen	Et nytt system er tatt i bruk og det jobbes videre med ytterligere forbedringer.
Utvikle en ny strategi for etter- og videreutdanningsvirksomheten	Arbeidet er utsatt inntil videre, for å bli bedre inkludert i øvrige utviklingstiltak
Foreta en systematisk kartlegging av behov for analyser	Arbeidet pågår og fortsetter utover høsten. En del nye analyser er tatt i bruk.

Virksomhetsmål 5: **Realisere kvalifikasjonsrammeverket**	
Tiltak:	*Kort status for arbeidet:*
Implementere læringsmål i alle emner	Arbeidet er ferdigstilt.
Gjennomføre prosjekter for pedagogisk kompetanseheving, IKT-basert vurdering og videreutvikling av kvalitetssystemet	• Pedagogisk kompetanseheving: kartlegging av status er gjennomført og planlegging av tiltak pågår. • IKT-basert vurdering: en prosjektrapport er ferdigstilt. Den inneholder forslag til tiltak på kort og lang sikt. Det er klargjort for forsøk med digital eksamen. • Kvalitetssystemet: Nytt kvalitetssystem skal styrebehandles i løpet av høsten. En muntlig redegjørelse for status legges frem som egen sak for styret i juni.

Virksomhetsmål 6: **En overordnet rekrutteringsstrategi for alle studieprogram ved NTNU**	
Tiltak:	*Kort status for arbeidet:*
Gjennomføre en prosess for å utvikle en slik strategi	Strategien skal gjelde alle nivå og for alle typer utdanning. Prosessen har startet med en omfattende kartlegging og bred medvirkning.

Oppsummering, utdanning og læringsmiljø

Innenfor utdanning og læringsmiljø er det noe forsinkelse i aktivitet som følge av ekstra arbeid med kvalitetssikringssystemet, men i hovedsak er de planlagte tiltakene i rute. Egne styresaker i dette møtet synliggjør resultater av noen av tiltakene.

Indikatorer for utdanning og læringsmiljø

Vi har ikke ny informasjon om indikatorene per 1. tertial, men vi har foreløpige søknadstall fra Samordna Opptak.

Totalt er det 117 159 som har søkt opptak gjennom Samordna opptak i år, hvorav kvinneandelen utgjør 58,9 %, mot fjorårets tall (115 764 søkere og med kvinneandel på 59,2). Antall førsteprioritetssøkere er til NTNU er 11 865 og totalt antall søkere er 26 528. Andelen førsteprioritetssøkere til NTNU utgjør 10,13 % (mot 10,32% i 2012).

1.3 Innovasjon og nyskaping; virksomhetsmål, tiltak og indikatorer

Tabellene under oppsummerer kort status for virksomhetsmålene med tilhørende tiltak.

Virksomhetsmål 7: **Etablering av et tydelig og velfungerende økosystem for innovasjon**	
Tiltak:	*Kort status for arbeidet:*
Videreutvikling av systemer for inkubasjon og finansiering av idéer i tidlig fase	Her jobbes det med å sikre videre finansiering gjennom NTNU Discovery. Dialog både med eksisterende finansiører og med NHD. Foreløpig positivt.
Arbeide videre med etablering av nytt innovasjonssenter	Dialog med potensielle medfinansiører er i gang. Foreløpig positivt.

Virksomhetsmål 8: **Økt innslag av entreprenørskap i utdanning og forskning**	
Tiltak:	*Kort status for arbeidet:*
Etablering av «innovasjonsløype» for studenter for dermed å kunne gi bedre støtte til studenter med idéer	Innovasjonsløypearbeidet er i gang. Studenter fra Entreprenørskolen er rekruttert og gis opplæring. Planlagt start i september. Medfinansiører stiller krav til at NTNU stiller med egnede lokaler, men NTNU har store utfordringer med manglende kapasitet på lokaler. Uten egnede lokaler risikerer vi at prosjektet må legges på is.

Virksomhetsmål 9: **Omfanget av eksterne relasjoner skal profesjonaliseres og økes**	
Tiltak:	*Kort status for arbeidet:*
Videreføre høgskolesamarbeid for å sikre næringslivets behov innen utvalgte områder	NTNU har i 2013 etablert samarbeid med Høgskolen i Buskerud, Høgskolen i Vestfold og Kongsberggruppen. Konkretisering og oppfølging av samarbeidet med Høgskolen i Molde er i gang.

Indikatorer for innovasjon og nyskaping

Vi har ikke ny informasjon om indikatorene per 1. tertial.

1.4 Formidling og kommunikasjon; virksomhetsmål, tiltak og indikatorer

Tabellene under oppsummerer kort status for virksomhetsmålene med tilhørende tiltak.

Virksomhetsmål 10: **NTNU skal løfte fram sine eksperter og delta oftere i den offentlige debatten**	
Tiltak:	*Kort status for arbeidet:*
Gi kommunikasjonshjelp til forskere som vil uttale seg i media innen fagområder hvor	Vi avventer ellers endelig utpeking av tematiske satsingsområder.

NTNU har sterk kompetanse (SFFer, nye tematiske satsingsområder)	
Integrere et obligatorisk dagskurs med opplæring og trening i allmennrettet forskningsformidling i NTNUs doktorgradsprogram	Tiltaket er under planlegging og er i rute iht fremdriftsplan.
Opprette intern formidlingspris	Tiltaket er under planlegging og er i rute iht fremdriftsplan. Vi håper å kunne dele ut første pris under ansattefesten 22.november.
Starte en tre-årig internasjonal profileringskampanje i Vest-Europa der vi forteller institusjonens suksesshistorier	Tiltaket er noe forsinket. En foreløpig prosjektplan er blitt presentert for rektoratet og dekanmøtet (8.april), men det kom her noen innvendinger som gjør at planen må revideres.

Virksomhetsmål 11: **NTNU skal vise hvordan vi kan bidra til å løse nasjonale og globale problemer**	
Tiltak:	*Kort status for arbeidet:*
Iverksette en prosess hvorigjennom NTNUs status som kunnskapsleverandør til politikerne bygges opp	Tiltaket er under planlegging.

Indikatorer for formidling og kommunikasjon

Antall NTNU-eksperter som står til rådighet for nasjonale og internasjonale journalister:
Vi bygger stadig ut listen over NTNUs eksperter som stiller seg tilgjengelig for journalister - www.ntnu.no/forskning/eksperter. Her er nå over 430 NTNU-forskere registrert, mot rundt 400 ved årsskiftet.

Vi har ikke ny informasjon på de øvrige indikatorene per 1. tertial.

1.5 Ledelse, medvirkning og ressurser; virksomhetsmål, tiltak og indikatorer

Tabellene under oppsummerer kort status for virksomhetsmålene med tilhørende tiltak.

Virksomhetsmål 12: **Ledere med evne til å sette mål, skape entusiasme og bidra til faglig utvikling**	
Tiltak:	*Kort status for arbeidet:*
Gjennomføre lederutviklingstiltak og lederopplæring	Tiltaket er i rute. En overordnet plan for perioden 2013-2017 er klar, og det jobbes med detaljplanlegging.
Innføre kurs i internkommunikasjon for alle nye ledere på NTNU som del av læreropplæringen	Internkommunikasjon dekkes av flere elementer i planen nevnt over.

Virksomhetsmål 13: **Raust og sikkert arbeidsmiljø med bred medvirkning fra studenter og medarbeidere**	
Tiltak:	*Kort status for arbeidet:*
Oppfølging av arbeidsmiljøundersøkelsen	Prosjektet er i rute.
Etablere klare arenaer for medvirkning og egnede medvirkningsformer for studenter og ansatte	Veiledende retningslinjer er vedtatt og tidsplan for implementering er utarbeidet.

Virksomhetsmål 14: **Det ytre miljø – redusere energiforbruket, øke miljøaspektet ved innkjøp**	
Tiltak:	*Kort status for arbeidet:*
Gjennomføre enøktiltak med inntjening under 1 år	Tiltak er igangsatt.
Opplæring av innkjøpere og vekting av miljø ved anskaffelser	Det kjøres kurs for utvalgte innkjøpere fra alle nivå i organisasjonen, 1 kurs er gjennomført og 1 kurs kjøres til høsten.

Virksomhetsmål 15: **Campusutvikling – få en politisk avklaring av hvordan campus skal utvikles videre**	
Tiltak:	*Kort status for arbeidet:*
NTNU skal bistå Kunnskapsdepartementet i Konseptvalgutredningen for Campusutvikling. NTNU har nedsatt to prosjektgrupper: • Campus KVU arbeidsgruppe som ledes av Tone Merete Berg Aasen • Visjonsgruppe for NTNU som ledes av Tore Haugen	

Indikatorer for ledelse, medvirkning og ressurser

Vi har ikke ny informasjon om indikatorene per 1. tertial.

1.6 Fakultetenes/VMs strategiarbeid

Alle enhetene har operasjonalisert sine egne strategiplaner i mer kortsiktige handlingsplaner, som i større eller mindre grad også støtter opp om NTNUs virksomhetsmål. Oppsett, fokus og detaljeringsnivå er svært forskjellig. Per 1. tertial rapporterer enhetene stort sett å være i rute ift planlagt aktivitet.

1.7 Utvikling i doktorgradsutdanningen

NTNU har sett med en viss bekymring på utviklingen i antall nye inngåtte ph.d.-avtaler, både av hensyn til vår ivaretagelse av samfunnsoppdraget og de økonomiske konsekvensene av færre avlagte doktorgrader. Vi ba derfor fakultetene om en ekstra rapportering på dette i forbindelse med 1. tertial.

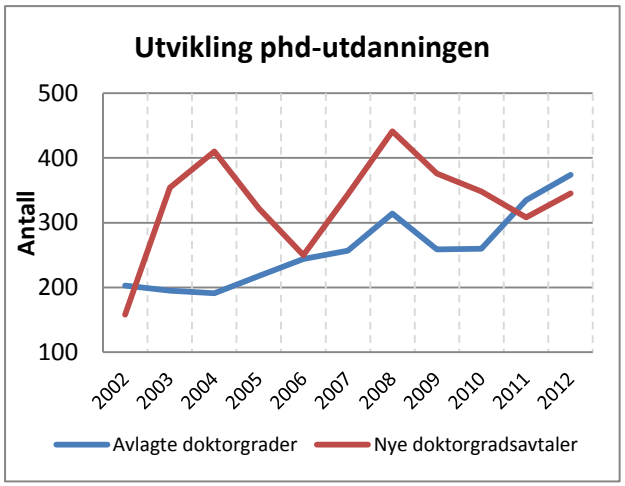

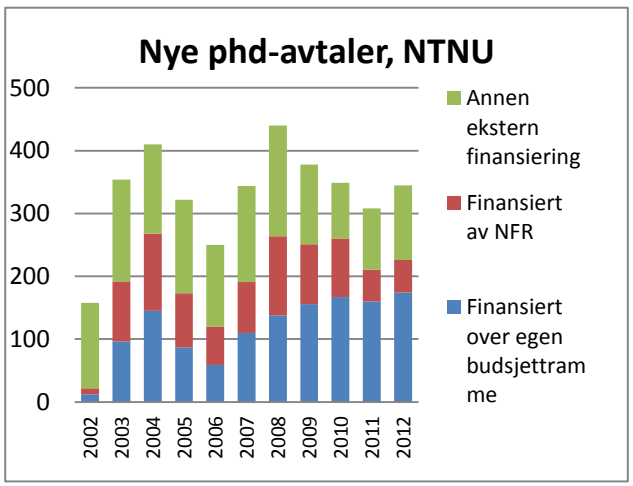

Situasjonen oppleves forskjellig mellom fakultetene, men alle opplever en viss nedadgående trend, med unntak av IVT og DMF. NT synes å ha den mest krevende situasjonen.

Som figuren over viser ligger nivået på de egenfinansierte doktorgradsavtalene stabilt. HF og NT melder imidlertid at de vil ha mindre mulighet for egenfinansierte stipendiater som følge av trangere økonomi de nærmeste årene.

Fakultetene beskriver at hovedårsaken til nedgangen i nye avtaler ligger i BOA, og her er det flere forklaringer;

- Utfasing av store prosjekter og sentra i porteføljen finansiert av NFR
- Manglende tilslag på store satsinger (eks. SFF/SFI forrige runde)
- For få relevante utlysninger å søke på (eks. IKT)
- Næringslivet ønsker i større grad å finansiere post.doc'stillinger eller infrastruktur, heller enn doktorgradsutdanning
- Økt konkurranse fra høyskolenes ph.d.-programmer

En mer positiv forklaring går på at vi er blitt mer bevisst på inntakskvalitet, og at således vil ikke færre avtaler gi færre disputaser fordi gjennomføringsgraden forventes å øke.

Fakultetene gir gjennom rapporteringen inntrykk av å ta problemstillingene på alvor og de har iverksatt ulike tiltak. Eksempelvis nevnes at det satses sterkere på å benytte nærings-ph.d.-ordingen, det har vært jobbet over tid med forberedelser til kommende store utlysninger, det jobbes for å utvikle gode og attraktive fagmiljøer, det jobbes målbevisst med rekruttering av kandidater til ERC. NTNU har fra sentralt hold gått i dialog med blant andre NFR. Vi vil følge situasjonen løpende og vurdere behov for ytterligere tiltak.

2 Resultat- og balanseregnskapet

Det vises til vedlagte regnskap pr. 1. tertial 2013, bestående av resultat- og balanseregnskap, noter og kontantstrømanalyse. Resultatregnskapet gir et riktig økonomisk uttrykk for driften per 1.tertial, mens balansen viser status per 30.04.2013.

2.1 Sammendrag

Av regnskapet pr. 1. tertial fremgår det at NTNU har et aktivitetsnivå som er 102 mill. kr høyere enn en bevilgningen fra Kunnskapsdepartementet. I forhold til budsjett har NTNU et merforbruk på 20 mill. kr pr 1. tertial.

NTNU har over de siste årene bygd ned avsetninger til det intervallet gitt av styret i S-sak 15/09. Ved inngangen av 2013 var ubrukte bevilgninger ved NTNU om lag 6,8 % av inntektene, dvs. 235 mill. kr.

Bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet viser en økning som tilsvarer omtrent pris- og lønnsvekst sammenlignet med 1. tertial 2012.

2.2 Resultatregnskapet

Resultatregnskapet gir uttrykk for den økonomiske utviklingen i 2013 fram til 30.04. Driftsinntektene er på 1 847 mill. kr pr. 30.04, og er i tråd med periodisert budsjett pr. 1. tertial og årsprognose.

Tabellen nedenfor viser en utvikling i fordelingen mellom bevilgningsinntekter og andre inntekter. Endringen i den prosentvise fordelingen fra 1. tertial 2012 skyldes en økning i bevilgningsinntektene med kr 61 mill. (3,4 %), hovedsakelig knyttet til økning i antall studieplasser.

	2013	2012	2011
Bevilgninger	72 %	71 %	70 %
Andre inntekter	28 %	29 %	30 %

Tabell 1: Fordeling av inntekter pr. 1 tertial siste 3 år.

Driftskostnadene er på kr 1 945 mill. kr pr. 30.04, hvorav lønn og sosiale kostnader utgjør den største utgiften med kr 1 260 mill. kr. Utviklingen i driftsutgifter sammenlignet med 1. tertial i 2012 viser følgende forholdsmessige utvikling:

	2013	2012	2011
Lønn og sosiale kostnader	65 %	62 %	62 %
Andre driftskostnader	25 %	25 %	25 %
Avskrivninger	10 %	12 %	12 %

Tabell 2: Fordeling mellom ulike kostnadsgrupper over de siste 3 år

Lønnsutgiftene har økt med 6,2 % fra samme periode i fjor. Hovedtyngden av økningen kan knyttes til lønnsvekst. Totalt antall årsverk i perioden er redusert, hovedsakelig i rekrutteringsstillinger. Samtidig har antall årsverk i stillinger med høyere gjennomsnittslønn økt, og denne sammensetningen av ansatteporteføljen har ført til økning i lønnskostnadene. Av en økning på 73 mill. på lønns-kostnader, er 54 mill. knyttet til faste tilsettinger fordelt over hele organisasjonen. Dette vil medføre mindre handlingsrom for investeringer og andre tiltak av midlertidig karakter. Utviklingen av lønnsandelen vil bli fulgt opp i 2. tertial.

Avskrivningene pr. 1. tertial er på 194 mill. kr, hvorav 122 mill. kr gjelder bygninger. Tilgang, dvs. investeringer i varige driftsmidler, pr. 30.04 er på 108 mill. kr. Av dette gjelder kr 43 mill.kr anlegg under utførelse og kr 27 mill. kr gjelder annet inventar og utstyr. I 2. tertial jobbes det med å få kvalitetssikret aktiveringen av ferdigstilte byggeprosjekter.

Overskuddet fra den oppdragsfinansierte virksomheten (periodens resultat etter avregninger med staten) er kr 1,4 mill. Overskuddet er tilført annen opptjent virksomhetskapital.

2.3 Balanseregnskapet

Balanseregnskapet gir uttrykk for verdien av eiendelene pr. 30.04.13, og hvordan disse er finansiert gjennom gjeld og egenkapital.

Opptjent virksomhetskapital tilsvarer resultat fra den oppdragsfinansierte virksomheten, og utgjør kr 183,2 mill., fordelt henholdsvis mellom aksjer (bundet kapital) ca. 68 mill. kr og annen virksomhetskapital ca. 115 mill. kr. Av dette er kr 91 mill. av virksomhetskapitalen ved enhetene.

Alle midler knyttet til bevilgningen fra KD skal avsettes i balanseregnskapet som en langsiktig forpliktelse i henhold til regnskapsstandardene. Avsatte midler i balanseregnskapet tilknyttet bevilgninger er pr. 30.04. kr 132,6 mill.kr. Note 15 til regnskapet inneholder utfyllende informasjon om innholdet i avsetningen. Det er totalt sett en nedgang på 102,3 mill. kr fra 31.12.12.

Innbetalte midler til bidragsprosjekt, inkl. NFR, skal avsettes i balansen og inntektsføres i takt med aktiviteten i henhold til regnskapsstandardene. Pr. 30.04.13 er det avsatt 495,5 mill. kr i balansen. Av dette utgjør innbetalte bidrag fra NFR 101,2 mill., og næringsliv/ private aktører kr 115,4 mill.

3 Økonomisk situasjon pr 1. tertial 2013

Årsregnskapet (S-sak 6/13) viste at NTNU ikke lenger er i en situasjon med for høye avsetninger. Ved inngangen til 2013 har NTNU 235 mill. kr i ubrukte bevilgninger, noe som utgjør 6,8 % av bevilgningen fra departementet. For 2013 har NTNU lagt opp til et budsjett som viser et resultatmessig underskudd på 171 mill. kr. NTNU vil da ligge på et avsetningsnivå på 2 % av bevilgning. Dette er ett nivå som er under det som er det ønsket over tid.

3.1 Fakultetene

Fakultetene har i 2011 og 2012 gjennomsnittlig bygd ned ubrukte bevilgninger med 80 mill.kr pr år. Dette har vært en ønsket utvikling, og fakultetene har i store trekk forholdt seg til styrevedtak i sak 15/09 hvor fakultetene innen utgangen av 2013 ikke skal ha et avsetningsnivå som er høyere enn 12 % av bevilgningen. Nedbyggingen av ubrukte bevilgninger har i store trekk vært knyttet til engangsinvesteringer i utstyr og tilsetting av ekstra rekrutteringsstillinger. Vi ser nå at det er ingen av fakultetene som i dag har over 12 % avsetninger. Også i 2013 vil de fleste fakultetene ha en situasjon hvor kostnadene er høyere enn inntektene.

For 2013 innebærer dette at fakultetene legger opp til et kostnadsnivå som er 102 mill. kr over inntektsnivået (eks Universitetsklinikken). Per 1. tertial ser vi at fakultetene har et merforbruk i forhold til budsjettet på ca. 20 mill. kr. Dette er en uvanlig situasjon etter 1. tertial, hvor det i hovedtrekk de senere årene har vært et underforbruk i samme størrelsesorden. Samtidig ser vi at kostnadsnivået i budsjettene for 1. tertial 2013 er høyere enn regnskap 2012, mens aktiviteten i 3. tertial er budsjettert noe lavere enn tidligere. Risikoen for at det oppståtte budsjettavviket skal vedvare utover året, er derfor tilstede. Deler av budsjettavviket knytter seg til uventede kostnader i forhold til avslutning av eksterne prosjekter. Noen fakulteter melder også om et generelt for høyt kostnadsnivå (HF og NT) sett i forhold til bevilgningen (se avsnitt 3.6).

På den annen side, vet vi at det vil være en usikkerhet knyttet utviklingen av bidrags- og oppdragsaktiviteten (BOA) fremover, og inntektsbudsjettene knyttet til samspillet med denne delen av økonomien er konservative. En økning utover det forutsatte nivået kan gi større inntekter og handlingsrom på bevilgningssiden.

På bakgrunn av dette settes usikkerheten i prognosen til fakultetene på om lag 2 %, det vil si et resultat i spennet 80 til 130 mill. kr når vi ser bort fra investeringer til Universitetsklinikken.

3.2 Universitetsklinikken

I forbindelse med det nye universitetssykehuset fikk NTNU midler fra departementet til innkjøp av nytt utstyr. Midler til innkjøp av utstyr til det nye Kunnskapssenteret har stått som en forskuttering av midler fra departementet, og vil nå bli brukt i perioden 2013-2015. Budsjettet legger til grunn

investeringer på 38,5 mill. kr. Budsjettgjennomføringen vil avhenge av hvor raskt utstyret kommer på plass, og det settes ett spenn i prognosen på 10 mill.kr.

3.3 Sentraladministrasjonen, eiendom og vitenskapelig utstyr

På de fleste områder innenfor sentraladministrasjonen forventes det ikke større avvik mot budsjett i 2013. Studieavdelingen er i anbudsprosess vedrørende investering til nytt studieadministrativt system, og avhengig av valgt løsning vil det her kunne påløpe investeringskostnader utover budsjett.

Når det gjelder eiendomsområdet, vil det være usikkerhet knyttet til gjennomføring av større investeringer/vedlikehold. Pr 1. tertial er prognosen at prosjektene går som planlagt, bortsett fra rehabilitering av Kjemiblokk 3 (se kapittel 4.3).

Bevilgingen til vitenskapelig utstyr er for 2013 70 mill. kr, og det lagt opp til investeringer i størrelsesorden 50 mill. kr. Vi forventer derfor at en del av kostnadene vil forskyves til 2014, men det er usikkert hvor mye som vil fordeles mellom de ulike årene.

3.4 Nasjonale sentra

Nasjonale sentra omfatter Renate, Matematikksenteret og Artsdatabanken, og disse har egne styrer underlagt departementet (§ 1.4.4.-virksomheter). Bevilgningene er i stor grad prosjektbaserte, og risikoen for avvik i disse er derfor til stede. Dette er midler som NTNU ikke kan omdisponere. Budsjettet viser at for 2013 skal disse ha et underskudd på 36 mill. kr 2013. Prognosen settes i et spenn mellom budsjett og et mindreforbruk på 13 mill.kr.

3.5 Oppsummert prognose for 2013

Tabellen under viser den sammenfattede prognosen for NTNU, og denne har et spenn på 80 mill.kr. Som det fremgår ligger prognosen mellom 100 til 180 mill.kr i underskudd for 2013. NTNUs ubrukte bevilgninger vil da ligge mellom 4 % og 1 %.

Prognose 2 som viser et underskudd i størrelsesorden 180 mill.kr. Dette innebærer et merforbruk i forhold til budsjettet med 30 mill. kr for fakultetene. Dette er ikke ønskelig, og det forventes at fakultetene holder budsjettene for 2013. Samtidig er ikke NTNU lenger i en situasjon hvor størrelsen på ubrukte bevilgninger er for høy, og det bør vurderes hvorvidt noen fakulteter har en for høy nedbyggingstakt i 2013. Dette vil være ulikt fordelt mellom fakultetene. Rektor vil derfor vurdere nedbyggingstakten for 2013, og se på nødvendige tiltak som gjør at fakultetene kan nærme seg prognose 1.

	Ubrukte bevilgninger pr 01.01.13	Årsbudsjett	Prognose 1	Prognose 2
Fordelingsunderskuddet	-73	-2	-2	-2
Sentraladm.	-22	1	1	-6
Eiendomsforvaltning	-50	6	29	29
Fakultetene/VM	222	-102	-80	-130
Universitetsklinikken	98	-38	-28	-38
§ 1.4.4 Sentra	60	-36	-20	-33
Årsresultat	235	-171	-100	-180

Tabell 3: Oppsummert prognose for 2013

3.6 Fakulteter i en særskilt omstillingsfase

Det vises til beskrivelse av NTs og HFs økonomiske situasjon i sak vedr årsregnskap 2012.

NT
Den økonomiske situasjonen på NT vil følges opp løpende. Ny bemanningsplan er vedtatt ihht NTs plan for et lavere kostnadsnivå, og det arbeides med en revisjon som vil gi ytterligere reduksjon. Studieprogramporteføljen med tilhørende emneportefølje vil gjennomgås og tilpasses de økonomiske rammene. Det arbeides også med å få redusert fakultets arealkostnader. Den resultatmessige effekten av de igangsatte tiltak forventes å komme gradvis utover kommende langtidsperiode, og fakultetet legger opp til å være igjen ha et positivt avsetingsnivå ved utgangen av 2016.

HF
Det humanistiske fakultet har for høy aktivitet i forhold til budsjettrammen. Fakultetet er nå i omstilling, antall institutter reduseres fra 9 til 6 fra og med 01.08.2013, og studietilbudet reduseres fra høsten 2013. Ettersom fakultetets kostnadsprofil preges av en høy andel lønnskostnader, vil det ta noe tid å redusere kostnadsnivået når omstillingen skal skje uten oppsigelse av ansatte. Prognosen for årsresultatet viser at fakultetet vil ha negativ avsetning ved utgangen av 2013 (i størrelsesorden 3 til 7 mill.). Fakultetet tar sikte på å være i økonomisk balanse ved utgangen av langtidsbudsjettperioden 2014 – 2017.

4 Langtidsbudsjettet 2014-2017

Vi ser av budsjett 2013 at NTNU nærmer seg nivå på ubrukte bevilgninger som er under 5-10 % av bevilgningen (S-sak 15/09). Dette gir et begrenset handlingsrom i økonomien til NTNU. Det er ønskelig at NTNU har ett visst handlingsrom til å forsere aktivitet og til å igangsette spesifikke tiltak. NTNU har i flere år hatt en situasjon med underskudd i økonomien for å bygge ned nivået på avsetningene, og vi ser nå at det er nødvendig å skape balanse i økonomien. Dette innebærer at det i langtidsperioden settes fokus på to områder:

- Skape balanse mellom inntekts- og kostnadsnivå i alle ledd i organisasjonen
- Tilbakebetaling av forskutteringer hos de enheter som i dag har dette, i første rekke ved sentralnivået

Det er viktig å understreke betydningen av at det nå ønskes en balanse i økonomien med samsvar mellom inntekter og kostnader, og ikke at økonomistyring dreies mot uønskede sparetiltak. Balansen er viktig, slik at det ikke skapes en situasjon med store svingninger i økonomien. Det er ikke ønskelig at det på nytt skapes en risiko for oppbygging av ubrukte bevilgninger utover 5-10 % av bevilgningen.

4.1 Fakultetene i langtidsbudsjettperioden

Når det gjelder fakultetene, gjennomfører Rektor nå en prosess mot disse for å se på balansen i økonomien. Vi ser at flere av fakultetene nå har kommet ned på ønsket nivå på ubrukte bevilgninger, og disse vil konsolidere situasjonen i langtidsbudsjettperioden (IVT, IME, DMF). Samtidig ser vi at det er flere som nærmer seg et nivå ned mot og under null på ubrukte bevilgninger. Disse fakultetene opplever dette som et begrenset handlingsrom, og det har til dels sammenheng med økonomiske utfordringer ved fakultetene (HF, NT). Vi kan derfor se at noen av fakultetene mot slutten av langtidsbudsjettperioden vil kunne ha år med en overskuddssituasjon for å skaffe seg handlingsrom i økonomien.

4.2 Sentrale forskutteringer

De sentrale forskutteringene står med 73 mill.kr, og det er et mål at disse skal ned mot null innen utgangen av perioden. Vi ser imidlertid at det vil være ønskelig at takten på denne tilbakebetalingen økes, og at det derfor settes av midler særskilt til dette i 2014.
De senere år har det vært bevilget ekstra midler til investering i vitenskapelig utstyr. Det årlige nivået i budsjettene har vært på 25 mill.kr. For 2012 ble det ble bevilget 44 mill. kr, og for 2013 er det bevilget 70 mill.kr. Vi ser også at mye av de avsatte midlene for 2013 først vil bli benyttet i 2014. På bakgrunn av dette, vil det bli foreslått at bevilgningen på 25 mill. kr til vitenskapelig utstyr i 2014 holdes tilbake slik at en ny søknadsrunde for fakultetene først settes i gang høsten 2014. Dette vil bidra til å dekke inn de sentrale forskutteringene i et raskere tempo enn først forutsatt.

4.3 Eiendomsområdet

Eiendomsområdet har en langsiktig vedlikeholdsplan som ble presentert i O-sak 7/12. Den største og tyngste investeringen i langtidsbudsjettperioden er rehabilitering av Kjemiblokk III med totalt 150 mill.kr. Prosjektet var budsjettert med oppstart i 2013. Prosjektet er krevende økonomisk for NTNU, og det vil være hensiktsmessig å trekke det noe ut i tid for å tilpasse aktiviteten til det økonomiske handlingsrommet. Oppstart er derfor planlagt til slutten av 2014.

4.4 Utviklingen 2013-2017

Grafen under viser utviklingen av ubrukte bevilgninger fra departementet gitt at fakultetene går i balanse, vitenskapelig utstyr holdes tilbake og oppstart av Kjemiblokk III utsettes. De tre grafene viser hvordan nivået på ubrukte bevilgninger utvikles avhengig av hvordan gjennomføring av budsjettet 2013 blir i forhold til prognosen for 2013.

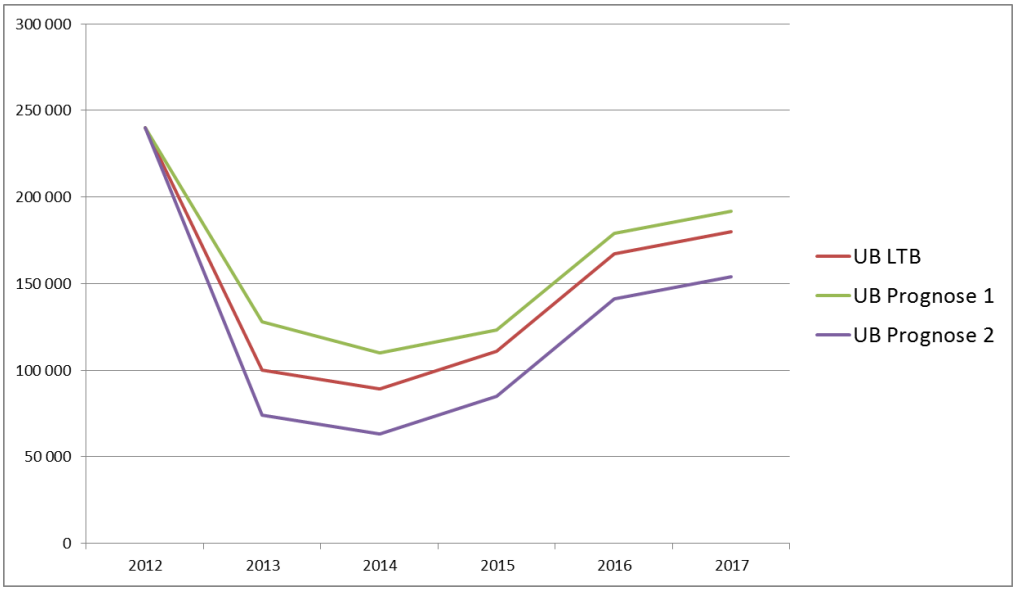

5 Bidrags- og oppdragsfinansiert aktivitet (BOA) - 1. tertial

5.1 Utvikling av BOA-aktivitet

Prosjekter eller aktiviteter som ikke er fullfinansiert over NTNUs grunnbevilgning fra KD defineres som enten bidrags- eller oppdragsfinansiert aktivitet. Med bidragsfinansiert aktivitet menes prosjekter hvor NTNU henter støtte fra nasjonale og internasjonale finansieringskilder, uten krav til leveranser (uten motytelse) ved avtale/kontraktsinngåelse. Med oppdragsfinansiert aktivitet menes prosjekter NTNU utfører mot vederlag (betaling) fra ekstern(e) oppdragsgiver(e), og med krav til leveranser ved avtale/ kontraktsinngåelse.

Tabellen under viser BOA-utvikling pr 1. tertial de tre siste år. En utdyping knyttet til finansierings-kategoriene følger under.

	1T 2011	1T 2012	1T 2013
NFR	195 953	206 161	182 256
EU	16 576	8 340	10 853
Andre bidrag	173 077	188 938	216 527
Oppdrag	40 193	38 266	40 862
Totalt	**425 799**	**441 705**	**450 498**

Tabell 1: Utvikling av BOA-porteføljen pr. 1 tertial siste 3 år.

5.2 NFR finansiert aktivitet

Tabellen viser at NFR-finansiert aktivitet har gått ned sammenlignet med første tertial i fjor.

3 SFF-sentre ble faset ut ved årsskiftet 2012/13 og mistet sin NFR-finansiering f.o.m 1/1 2013. NTNU fikk imidlertid tilslaget på 4 nye SFF-sentra i forbindelse med ny søknadsrunde i 2012. Alle disse vil ha oppstart i løpet av 2013, men ingen forventes å ha full aktivitet i 2013. Det vil skje en gradvis aktivitetsøkning på disse gjennom året, og full aktivitet og full utbetaling fra NFR vil ikke skje før i 2014. Dette forklarer i stor grad den reduserte aktiviteten i 1.tertial mot 1.tertial i fjor.

Totalt bidrag fra NFR knyttet til de 4 nye SFF-sentraene er årlig 62 mill.kr (i snitt for hele 10-års-perioden). Til sammenligning hadde de 3 SFF-sentraene som ble faset ut ved årsskiftet et gjennomsnittlig årlig NRF-bidrag på 35mill. kr 2013 forventes å bli et «mellomår» knyttet til SFF-sentraene ettersom de gamle allerede er faset ut. De nye er under oppbygging og vil gradvis øke sin aktivitet gjennom 2013. F.o.m 2014 forventes imidlertid NFR-inntekten knyttet til SFF-sentra å være på et høyere nivå enn det var før 2013.

Flere fakulteter rapporterer imidlertid om økt tilslag på andre typer NFR-prosjekter den siste tiden. IVT rapporterer om flere større prosjekter som kommer i gang i løpet av året, og Kavli-senteret på DMF har f.o.m 2013 fått en fast basisbevilgning på 12,5 mill. kr gjennom NFR. Hunt Forskningssenter har også fått innvilget betydelige midler fra NFR knyttet til investeringer i 2013. Samlet sett forventer fakultetene at tilgangen på nye NFR-prosjekter med oppstart i 2013 vil veie cirka opp for «mellomår-effekten» knyttet til SFF-sentraene.

Prognosen for NFR-aktivitet i 2013 er derfor omtrent på nivå med fjorårets aktivitet. Justert for pris- og lønnsvekst tilsvarer dette en omsetning i størrelsesorden 635-650 mill. kr.

3 av våre eksisterende SFI-senter (SIMlab og IO-senteret på IVT og MI-lab på DMF) har finansiering fra NFR ut 2014. En ny SFI søknadsrunde vil gjennomføres i løpet av 2013/2014, med oppstart av nye sentra i 2015. At NTNU klarer å beholde/erstatte de eksisterende SFI-sentraene også i neste runde vil være av stor betydning for NTNUs totale NFR-aktivitet de kommende årene.

5.3 EU finansiert aktivitet

Når det gjelder NTNUs EU-portefølje, er dette i hovedsak prosjekter som går over tre eller fire år, og hvor NTNUs egenfinansiering inn i prosjektene tilføres relativt ujevnt fordelt gjennom prosjektperioden. Det kan derfor være vanskelig å se på og sammenligne aktivitet og finansiering på disse prosjektene tertialvis. Flere fakultet rapporterer imidlertid om en økende EU-aktivitet og flere nye prosjekter med oppstart i 2013, hvilket også kan forklare økningen vi ser fra 2012 til 2013 i tabell 1. Budsjettet på EU-finansiert aktivitet totalt for 2013 er ca 8 millioner høyere enn det var for 2012, noe som tilsvarer en vekst på ca 10%.

2013 er siste år med oppstart av nye prosjekter innenfor EUs syvende rammeprogram. I 2014 starter et nytt program fra EU, Horisont 2020, som forventes å ha et totalbudsjett på rundt 525 mrd. kr over en syvårs-periode, hvilket er et stort finansielt løft fra det eksisterende 7.rammeprogram. Dette tilsier altså at det er betydelig potensiale for videre vekst innenfor EU-porteføljen i de kommende årene.

5.4 Andre bidrag

Det er finansiering fra andre bidrag som har dratt BOA veksten på NTNU de siste årene, og da spesielt samarbeidet med Helse Midt-Norge. Finansiering fra næringsliv, randsonen og andre har variert noe fra år til år. Flere store sentre har finansiering fra flere kilder, og det kan typisk være vanskelig å løpende knytte alle kostnader mot bestemte inntektskilder. Det vil si at det kan forekomme posteringer mellom kategoriene underveis i året og prosjektforløpet.

	1T 2011	1T 2012	1T 2013
Bidrag - Andre	40 037	44 593	32 694
Bidrag - Randsone	39 355	46 709	66 946
Bidrag - Næringsliv og private	69 241	64 058	79 568
Bidrag - Stat	24 444	33 578	37 319
Totalt	**173 077**	**188 938**	**216 527**

Tabell 2: Utvikling av andre bidrag pr. 1 tertial siste 3 år

I kategorien Randsone dominerer Helse Midt-Norge, hvor det for året forventes en vekst på ca. 30 mill. sammenlignet med fjoråret. Samlet sett har samarbeidet med Helse Midt-Norge bidratt med vel 18 % av alle andre bidrag enn NFR siden 2010. Videre på kundelisten er aktører i Sintef-gruppen med i overkant av 15 % og andre universitet og høyskoler med rundt 10%.

Det rapporteres om betydelig vekst fra næringslivet, spesielt hos IVT sine SFI-sentre. Den aktøren fra næringslivet som NTNU har mest samarbeid med er Statoil, som siden 2010 har stått for omtrent en tredjedel av aktiviteten, fulgt av Det Norske Veritas med omtrent 10 %. Øvrig portefølje består av mange mindre aktører innenfor næringslivet.

5.5 BOA Prognose 2013

Grafen under viser total BOA virksomhet pr. tertial de siste årene. Den viser at historisk sett er første tertial et godt uttrykk for årets utvikling. Generelt sett ser vi at resultat pr år viser samme utvikling som resultatene etter første tertial.

Med bakgrunn i historisk utvikling, forventes en BOA-aktivitet på omtrent 1,45 mrd. kroner, en vekst på 2 % fra fjoråret.

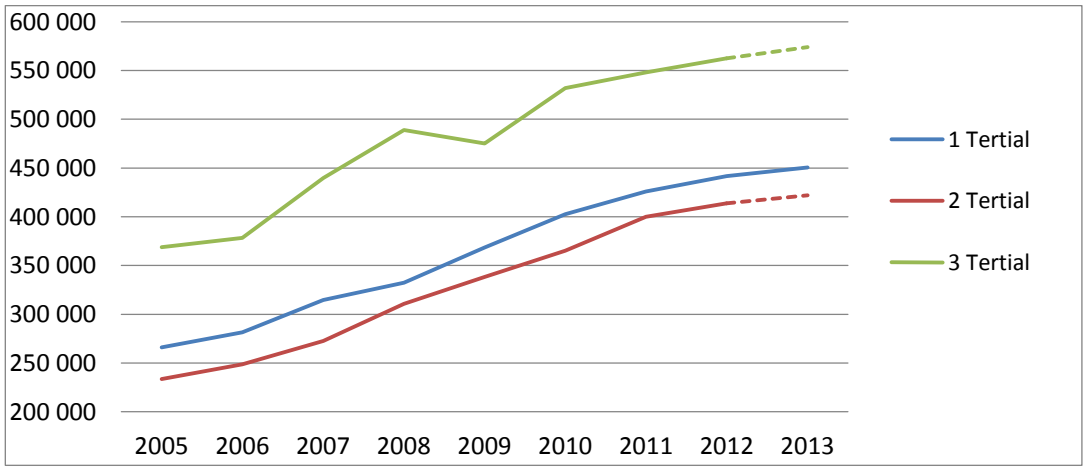

Fakultetene har også levert prognoser i forhold til forventet BOA-utvikling i 2013.
Dersom vi legger disse prognosene til grunn, forventes en vekst på totalt 4 % mot 2012 (nominelt).

I kronebeløp er det IVT og DMF som forventes å dra den største veksten. IVT har, spesielt ved sine sentre (SFI/SFF) en bra vekst mot næringsliv og randsone (Sintef). DMF forventes å få en ytterligere vekst i aktiviteten finansiert av Helse-Midt Norge i 2013. HF er det fakultetet som forventer å få høyest prosentvis økning i sin BOA-omsetning i 2013. Dette relateres til flere nye EU-prosjekter med oppstart i 2013 samt større tilslag på NFR-prosjekter siste halvår.

Oppsummert, ut fra både historikk og enhetenes prognoser etter 1T, antas total BOA-omsetning i 2013 å bli i intervallet 1450 -1500 mill. kr. Justert for pris-og lønnsvekst tilsier dette en aktivitet omtrent på samme nivå som i 2012.

Vedlegg: Styrets kommentar til regnskapet per 1. tertial 2013
Regnskap per 1. tertial 2013